

REZUMAT

Proiectul (titlul) **Evaluarea incidenței, prevalenței, factorilor de risc, cercetarea aspectelor clinice, neuroimagistice, neurofiziologice și de remediere neurotrofică a accidentelor vasculare cerebrale la copii**

Cifra Proiectului **17.00418.80.11A** Director de proiect: **doc. hab. Revenco Ninel**

Direcția Strategică Sistemogeneza factorilor de risc, optimizarea serviciului de asistență medicală, evaluarea durabilă și modelarea matematică a Accidentelor Vasculare Cerebrale

AVC este o boală rară la copii, cu o incidență estimată între 2-13/100000 și un impact semnificativ asupra morbidității și mortalității. Fiind o urgență medicală, ridică riscul sechelelor condiționate de timpul de privare de oxigen a neuronilor. Sursele bibliografice moderne vizavi de AVC la copii au stat la baza cunoașterii datelor despre epidemiologia, aspectele etiopatogenetice, de diagnostic și de tratament al acestei boli, dar și la elaborarea protocolului clinic național al AVC la copil. Se cunoaște că factorii de risc și manifestările clinice ale AVC la copil și adolescent sunt diferite față de adult, însă datele nu sunt concludente, din care motiv acestea au fost studiate la copiii din RM. S-a constatat că AVC se întâlnește cu mult mai des la copiii nou-născuți, fiind determinat deseori de suferința hipoxică a fătului, dar și de alți factori de risc, printre care se numără infecțiile, malformațiile cerebrale, traumatismele etc. S-a constatat că la sugar și copilul mic, AVC poate fi cauzat de multiple boli printre care se numără cele ale sângelui, malformațiile congenitale de cord, anomaliile vaselor cerebrale, traumatismul cranian, infecțiile, tumorile, bolile genetice etc. Totodată au fost estimate semnele și simptomele clinice ale AVC la nou-născut și copil, care sunt diferite față de adult. Deseori acestea pot fi subtile și nespecifice, ceea ce face ca diagnosticul să fie întârziat. În cadrul studiului realizat au fost evidențiate cele mai comune simptome întâlnite la copiii de diferite vârste, care vor servi drept bază pentru recunoașterea AVC la copil. Mai mult, bazându-ne pe istoricul bolii și examenul clinic, în special la copiii cu boli dispozante pentru AVC, suntem în drept de a indica examenul prin neuroimagnostică, crucial în definirea diagnosticului, alte teste fiind necesare în funcție de tabloul clinic. La majoritatea pacienților cu AVC a fost efectuat examenul prin RMN cerebrală, ceea ce a permis adaptarea tratamentului și evaluarea prognosticului. Monitorizarea continuă electroencefalografică este importantă în unitățile de terapie intensivă și trebuie să fie luată în considerare la copiii cu AVC (cu regret, secțiile de terapie intensivă pentru copii din RM nu dispun de această metodă de examinare). În studiul realizat de noi au fost efectuate o serie de teste imunologice, printre care: proteina S100B; endoglină CD105; factorul vascular endotelial de creștere – VEGF; factorul ciliar neurotrofic uman – CNTF; Interleukina-6 umană; anticorpii antifosfolipidici – APA, analiza cărora ne va permite să estimăm unele mecanisme patogenetice ale AVC la copil și să venim cu unele recomandări în administrarea și evaluarea copilului cu AVC. Rezultatele obținute în acest studiu vor contribui la reducerea complicațiilor neurologice la copiii care au suportat AVC, în special a epilepsiei, consecințelor cognitive, etc., care deseori pot fi vizibile mai târziu. Deasemenea, presupunerea și recunoașterea în timp util al unui AVC la copil va permite micșorarea costurilor pentru un caz tratat și reducerea handicapurilor severe în urma acestei boli severe. Studiul realizat a permis să facem unele concluzii vizavi de factorii de risc, manifestările clinice, abordarea diagnostică și gestionarea AVC la copiii de diferite

vârste. Rezultatele obținute în acest studiu au fost și vor fi în continuare publicate și prezentate în materialele mai multor manifestări științifice naționale și internaționale, în special vizavi de profilul factorilor de risc caracteristici populației pediatrice din RM în dependență de categoria de vârstă; ponderea factorilor de risc în expresia patologiei vasculare cerebrale și a tipurilor de AVC la copil; specificul mortalității, morbidității și invalidității populației pediatrice din RM prin AVC; remedierea și optimizarea serviciilor de diagnostic și a intervenției timpurii a copiilor cu AVC perinatal și pediatric; aprecierea tipologiei complicațiilor neurologice după AVC perinatal și pediatric la copiii din RM. În final, acest studiu a permis sistematizarea riscurilor în apariția AVC la copilul de diferite vârste și formarea grupurilor de risc pentru AVC; crearea registrului electronic al pacienților pediatrici care au suportat AVC, ce va ameliora supravegherea și evaluarea acestor copii. Programele educaționale de profilaxie și de asistență urgentă a copiilor cu AVC și protocolul clinic național elaborat vor veni în ajutorul medicilor privind recunoașterea și administrarea AVC în populația pediatrică din țară, ceea ce va reduce pierderile economice condiționate de invaliditatea neuromotorie în urma AVC la copil.

Concluzii:

1. Au fost îndeplinite toate sarcinile trasate pentru anii 2017-2018, conform proiectului.
2. Au fost colectate sursele bibliografice moderne vizavi de epidemiologia, etiopatogenia, diagnosticul și tratamentul accidentului vascular cerebral la copii.
3. Au fost analizate datele vizavi de epidemiologia și factorii de risc ai AVC la copii în funcție de vârstă.
4. A fost elaborat registrul electronic al pacienților pediatrici care au suportat AVC pe parcursul anilor 2010-2018.
5. Au fost efectuate unele investigații imunologice prin aprecierea unor biomarkeri ai neuroinflamării, angiogenezei, neuroprotecției cu implicare în mecanismele patogenetice ale AVC la copii.
6. Au fost publicate articole și rezumate în materialele Congreselor și Conferințelor Naționale și Internaționale.
7. Au fost raportate postere și comunicări orale la Congrese și Conferințe Naționale și Internaționale.
8. A fost elaborat protocolul clinic național al accidentului vascular cerebral la copii.
9. Cu toate acestea, lipsesc ghidurile bazate pe dovezi puternice pentru îngrijirea pacienților pediatrici cu AVC, recomandările de tratament în astfel de cazuri fiind extrapolate din ghidurile pentru adulți. La fel, nu există studii clinice randomizate efectuate la copiii cu AVC, astfel că direcțiile practice cu privire la modul de a diagnostica și a gestiona AVC la copii sunt prioritare și reprezintă o direcție de cercetare continuă.